

НЕКРОЗ: ВИДИ ТА МОРФОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Кристина ХЛАНЬ, здобувачка вищої освіти 4 курсу освітнього ступеня «Магістр», спеціальності 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

***Анотація.** У даній роботі розглянуто некроз як патологічний процес, що характеризується незворотною загибеллю клітин і тканин під впливом різних шкідливих факторів. У роботі розглянуто основні види некрозу та їх морфологічні особливості. Підкреслено значення морфологічної характеристики некрозу для діагностики патологічних процесів у ветеринарній медицині.*

***Ключові слова:** некроз, патологічний процес, морфологічні зміни, види некрозу, ветеринарна патологія.*

Некроз є одним із найбільш поширених патологічних процесів, який супроводжується загибеллю клітин і тканин у живому організмі. Він виникає внаслідок дії різноманітних шкідливих факторів, що порушують нормальне функціонування клітин. До таких факторів належать порушення кровопостачання тканин, механічні ушкодження, токсичні речовини, інфекційні агенти, а також дія високих або низьких температур. У результаті впливу цих чинників відбуваються незворотні структурні зміни клітин, що призводить до їх руйнування та втрати функціональної активності [1].

Під час розвитку некрозу в клітинах відбувається ряд характерних морфологічних змін. Найбільш виражені зміни спостерігаються в клітинному ядрі. До основних ядерних змін належать каріопікноз — ущільнення та зменшення ядра, каріорексис — його фрагментація, а також каріолізис — повне розчинення ядерної структури. Одночасно відбувається руйнування цитоплазматичних структур, порушується цілісність клітинних мембран і міжклітинної речовини, що в кінцевому результаті призводить до деструкції тканин. Залежно від морфологічних особливостей і механізму розвитку розрізняють кілька основних видів некрозу. Одним із найпоширеніших є коагуляційний некроз, який виникає внаслідок денатурації клітинних білків. Для цього виду некрозу характерне ущільнення тканин та збереження загальної структури ураженої ділянки протягом певного часу. Найчастіше він спостерігається в органах із високим вмістом білкових структур, таких як серце, печінка та нирки [2].

Іншим поширеним видом є колікваційний некроз, який характеризується розм'якшенням і розрідженням тканин. Цей процес пов'язаний з активною дією ферментів, що викликають розщеплення клітинних структур. Колікваційний некроз часто виникає у тканинах, що містять значну кількість води, зокрема в тканині головного мозку.

Окремо виділяють жировий некроз, який виникає переважно в жировій тканині під впливом ферментів, що розщеплюють жири. Казеозний некроз характеризується утворенням щільної маси, яка за зовнішнім виглядом нагадує сироподібну речовину і часто спостерігається при туберкульозних ураженнях. Фібриноїдний некроз виникає при ураженні стінок судин і пов'язаний з імунopatологічними процесами. Особливою формою некрозу є гангрена, яка розвивається у тканинах, що контактують із зовнішнім середовищем. Вона може супроводжуватися розвитком інфекційного процесу та значним ураженням тканин. Розрізняють суху, вологу та газову гангрену залежно від особливостей перебігу патологічного процесу [3].

Отже, вивчення морфологічних особливостей некрозу має важливе значення для ветеринарної медицини. Аналіз характеру ураження тканин дозволяє встановити причини розвитку патологічного процесу, визначити ступінь пошкодження органів і тканин та правильно оцінити перебіг захворювання. Це сприяє більш точній діагностиці патологічних станів у тварин і допомагає ветеринарним спеціалістам обирати відповідні методи лікування або профілактики.

Список використаних джерел

1. Власенко В. М, Тихонюк Л. А, Рубленко М. В. Оперативна хірургія, анестезіологія і топографічна анатомія. Біла Церква, 2003. 512 с.
2. Борисевич Б. В, Лісова В. В, Чумаков К. А. ПАТОЛОГІЧНА МОРФОЛОГІЯ ТВАРИН : підручник. Київ: АграрМедіаГруп, 2020. 418 с.
3. Сипливий В. О., Гузь А. Г., Доценко В. В., Петренко Г. Д. Змертвіння. Некроз. Гангрена. Виразки. Нориці. Причини виникнення. Клінічні прояви, діагностика, лікування : Метод. вказівки до практ. занять та самост. роботи студентів 3-го курсу II та IV мед. Харків : ХНМУ, 2020. 28 с.

Abstract. This paper examines necrosis as a pathological process characterized by the irreversible death of cells and tissues under the influence of various harmful factors. The paper discusses the main types of necrosis and their morphological features. The importance of the morphological characteristics of necrosis for the diagnosis of pathological processes in veterinary medicine is emphasized.

Key words: necrosis, pathological process, morphological changes, types of necrosis, veterinary pathology.

Науковий керівник:

Лумедзе І.Х.

*канд. вет. наук, доцент кафедри
ветеринарної медицини та гігієни*

Миколаївський національний аграрний університет